

Nøytralitetsinstruks Elvia

Del 1: Oversikt regelverk nøytralitet
Del 2: Særskilte instruks for nøytral
opptreden

Gjennom energiloven og tilhørende forskrifter stiller myndighetene krav til Elvia og andre nettselskap om nøytral opptreden.

Kravene til nøytral opptreden handler overordnet om at Elvia ikke skal gi fordeler til enkelte aktører framfor andre. Regelverket er spesielt fokusert på at nettselskapet ikke skal gi særlige fordeler eller konkurransefortrinn til eget konsern/konserninterne virksomheter.

Det er mange ulike bestemmelser/krav som du vil finne i del 1, her nevnes noen utvalgte eksempler:

- **Strømlleverandører;** Elvia skal ikke gi fordeler og/eller informasjon til en enkelt strømlleverandør. Alle strømlleverandører skal behandles likt. Vi tillates ikke å anbefale en spesiell strømlleverandør til kunden.
- **Kunder;** Elvia skal ikke gi fordeler til enkeltkunder, alle kunder skal behandles likt, få samme informasjon, like betingelser for tilknytning, nettleie o.l. Eventuelt konserninterne kunder skal ikke ha andre betingelser/informasjon/fordeler som andre ikke får.
- **Produsenter;** alle produsenter skal behandles likt, få lik informasjon, vilkår og betingelser o.l.
- **Konsernet;** Elvia skal ikke gi fordeler og/eller informasjon, data e.l. til eget konsern eller konserninterne virksomheter som ikke er tilgjengelig for andre/eksternt.
- **Kryss-subsidiering;** Nettleien skal kun dekke kostnader ved nettvirksomheten. Kostnader som gjelder andre virksomheter skal ikke føres/legges på nettvirksomheten.
- **Data-deling;** Deling av data er omtalt i mange regelverk som blant annet personopplysningsloven. Med hensyn til regelverket for nøytralitet handler krav rundt data-deling først og fremst om at data som deles med én må deles med alle, at Elvia ikke kan gi konserninterne virksomheter tilgang til data andre ikke får, o.l.
- **Utleie ansatte;** Regler rundt utleie av ansatte mellom Elvia og Konsernet. Regelverket for nøytralitet tilsier at Elvia ikke skal drive annen virksomhet enn nettvirksomhet. Utleie av ansatte kan kun skje ved reell overskuddskapasitet.
- **Anskaffelser;** Regler rundt anskaffelser (og salg) fra Elvia. Prinsippet her er at alle anskaffelser som Elvia gjør skal skje i markedet/konkurranse. Som en hovedregel tillates vi ikke å kjøpe tjenester fra konsern med mindre disse er det regelverket definerer som administrative fellestjenester. Alle konserninterne kjøp skal ha en skriftlig avtale priset til markedsvilkår.
- ....med mer

Tidligere stilte myndighetene krav til at nettselskapene hadde et nøytralitetsprogram, men etter endringer i regelverket fra 2021 er dette ikke lenger et krav. I stedet er det kommet andre krav til blant annet instruksjer/rutiner for nøytralitet, nøytralitetsrapport o.l som er mer konkret rettet mot områder i nettselskapet hvor nøytralitet kan være en utfordring.

Del 1: Oversikt regelverk nøytralitet

I del 1 har vi samlet relevant regelverk for nøytralitet. Del 1 kan være et nyttig oppslagsverk for den som lurer på hva som er lovkrav/forskriftskrav i forhold til ulike temaer for nøytralitet. Dersom man har spørsmål eller synes tolkning av regelverket er uklart, ta kontakt med Nøytralitetsansvarlig eller avdeling Rammvilkår som har det faglige ansvaret i Elvia for nøytralitet.

For noen avdelinger kan det være aktuelt å lage en egen arbeidsbeskrivelse for hvordan man i avdelingens arbeid sikrer at man overholder krav til nøytral opptreden.

Del 2: Særskilte instruks for nøytral opptreden

Det er laget spesifikk instruks for overholdelse av krav til nøytral opptreden for enkelte områder hvor vi tenker at det kan være ekstra mange fallgruver. Disse er samlet under del 2 i denne Nøytralitetsinstruksen.

Dersom du har behov for å ta i bruk en av de eksisterende instruksene ta kontakt med Nøytralitetsansvarlig. Signerte dokument skal sendes Nøytralitetsansvarlig og vil lagres på teamsområdet til avdeling Rammevilkår.

Dersom du har innspill til ytterligere områder hvor det bør vurderes en særskilt instruks, ta kontakt med Nøytralitetsansvarlig.

NØYTRALITETSANSVARLIG I ELVIA

Det faglige ansvaret for forvaltning av regelverket rundt nøytralitet ligger hos avdeling Rammevilkår som er plassert under divisjon Nettstrategi i Elvia.

Regelverket stiller i tillegg krav til at Elvia utpeker en nøytralitetsansvarlig for selskapet og MAF-forskriftens § 8-1 a, andre ledd sier:

«Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptre nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram»

Nøytralitetsansvarlig i Elvia er:

Lisbeth Vingås (direktør Rammevilkår)

Mobil: 959 01 202

E-mail: lisbeth.vingaas@elvia.no

AVVIK OG OVERTREDELSER SKAL RAPPORTERES TIL NØYTRALITETSANSVARLIG

Dersom det oppstår, eller man oppdager, avvik eller overtredelser av regelverket for nøytralitet, ta kontakt med Nøytralitetsansvarlig.

OVERTREDELSE AV REGELVERKET FOR NØYTRALITET KAN GI KONSEKVENSER FOR ELVIA

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) er tilsynsmyndighet og skal føre tilsyn med at nettselskapene overholder kravene til nøytral opptreden.

Tilsyn kan være varslet eller ikke-varslede tilsyn. Varslede tilsyn vil bli koordinert av avdeling Rammevilkår. Ikke-varslede tilsyn vil normalt kunne foregå per telefon, at RME gjennomgår skriftlig dokumentasjon, rutiner, web-side o.l hos Elvia.

Dersom Elvia blir tatt med avvik og/eller overtredelser kan dette medføre sanksjoner i form av bøter som tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr. Størrelsen på boten avhenger av størrelsen på nettselskapet samt en vurdering fra RME på alvorlighetsgraden av overtrampet.

I tillegg til økonomiske sanksjoner kan overtredelser av nøytralitetsregelverket medføre negativ medieomtale og/eller innstramning av regelverket, noe som selvsagt ikke er ønskelig.

OPPLÆRING NØYTRALITET

Det vil bli gjennomført en opplæring av regelverket for nøytralitet som e-læring jevnlig for hele selskapet, for å sikre at våre ansatte har tilstrekkelig fokus og kunnskap om regelverket for nøytralitet. Alle nyansatte skal gjennomgå e-læring for nøytralitet som en del av Elvias onboarding-program.

NØYTRALITETSRAPPORT

Det stilles krav til at Elvia og andre nettselskap hvert år (innen 3 måneder etter årsskiftet) offentliggjør en nøytralitetsrapport på sin internett-side. Lovverket sier at rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Gjennom lovverket stilles det spesifiserte krav til innholdet i denne rapporten. Det er Nøytralitetsansvarlig som utarbeider rapporten i Elvia.

Del 1: OVERSIKT RELEVANT REGELVERK FOR NØYTRALITET

Som nettselskap er Elvia underlagt diverse lover og regler til nøytral opptreden i henhold til Energiloven og underliggende forskrifter. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) er tilsynsinnsinstans.

Dette dokumentet er ment å være et samledokument for lover og forskrifter som Elvia som nettselskap plikter å følge med hensyn til nøytralitet, og som kan benyttes som et oppslagsverk for de ansatte.

Oversikt over lover og forskrifter i sin helhet finner du på www.lovdato.no

Det faglige ansvar for nøytralitet i Elvia ligger hos avdeling Rammevilkår. Regelverket stiller krav til at Elvia utpeker en nøytralitets-ansvarlig.

I Elvia er nøytralitets-ansvarlig:

Lisbeth Vingås – direktør Rammevilkår

E-post: lisbeth.vingaas@elvia.no

Innhold

1 Energiloven stiller krav til selskapsmessig – og funksjonelt skille	6
1.1 Selskapsmessig skille	6
1.2 Funksjonelt skille	6
2 Energilovforskriften om krav til egenbemanning	7
3 Forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM-forskriften) om utleie av overskuddskapasitet, krav til branding m.m	7
3.1 Krav i forhold til regnskapsføring	7
3.2 Elvia skal ikke gi særlige fordeler til virksomheter i eget konsern	8
3.3 Samarbeid om felles driftssentral mellom nett og produksjon/fjernvarme	8
3.4 Utleie av kapasitet/ressurser fra Elvia til andre virksomheter	9
3.5 Personer i ledelsen i et nettselskap kan ikke delta i ledelsen i andre virksomheter i konsernet	10
3.6 Krav til separat branding/merkevare for nettselskapet	10
4 Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer nr. 302 (Kontrollforskriften)	11
4.1 Kryss-subsidiering er ikke tillatt	11
4.2 Kostnadene i Elvia som ikke gjelder nettvirksomheten skal skilles ut på egne virksomhetsområder	12
5 Forskrift om måling og avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapenes nøytralitet m.v. nr. 301 (MAF-forskriften)	12
5.1 Krav rundt gjennomfakturering/fellesfakturering berører også krav om nøytral opptreden	13
5.2 Nettselskapet skal opptre nøytralt ovenfor strømlleverandører og når vi gir informasjon til våre kunder	13
5.3 Krav til interne rutiner for nøytralitet, nøytralitetsansvarlig og nøytralitetsrapport	14

1 Energiloven stiller krav til selskapsmessig – og funksjonelt skille

Energiloven er øverste regelverk i «hierarkiet» rundt krav om nøytral opptreden og inneholder krav til organisering av selskap og ledelse.

1.1 Selskapsmessig skille

Kravene til selskapsmessig skille sier noe om hvordan man må organisere nettselskapet dersom det er del av et **integrert foretak**.

Energilovens 1-3 definerer integrerte foretak som: *Med integrert foretak forstås i denne lov: Foretak eller en gruppe av foretak som driver overføring, omforming eller fordeling av elektrisk energi (nettvirksomhet) i tillegg til annen virksomhet. En gruppe av foretak omfattes dersom en fysisk eller juridisk person kan utøve direkte eller indirekte kontroll med foretak i gruppen.*

Elvia eies av Eidsiva Energi, et konsern som også driver annen konkurranseutsatt virksomhet i tillegg til nettvirksomheten. Elvia er dermed del av et integrert foretak. Krav om selskapsmessig skille innebærer da at Elvia som nettselskap må være et eget juridisk selskap, skilt fra all annen virksomhet i konsernet. Elvia er derfor organisert som eget datterselskap i Eidsiva konsernet med egen ledelse og eget styre.

Energiloven § 4-6.(Krav om selskapsmessig skille)

I et integrert foretak skal nettvirksomhet være organisert som en egen selvstendig juridisk enhet, adskilt fra annen virksomhet. Nettforetak skal ikke ha direkte eller indirekte kontroll over foretak som driver annen virksomhet. Foretak som driver produksjon eller omsetning av elektrisk energi eller konsesjonspliktig fjernvarmevirksomhet, skal ikke ha direkte eller indirekte kontroll over nettforetak.

Første ledd er ikke til hinder for samarbeid om felles driftssentral mellom nettforetak og foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet, så lenge nettforetaket har styring og ansvar for driftssentralens nettfunksjoner. Departementet kan gi forskrift om nettforetaks adgang til å selge eller leie ut egen kapasitet, herunder driftskontrollfunksjoner, overskuddskapasitet og i beredskapssituasjoner.

Departementet kan gi dispensasjon fra hele eller deler av kravet om selskapsmessig skille.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om selskapsmessig skille og fastsette vilkår i konsesjon etter § 4-1 om forhold som nevnt i denne bestemmelsen.

1.2 Funksjonelt skille

Dersom nettselskapet er en del av et integrert foretak stiller energiloven krav til hvordan man kan organisere ledelsen. Dette for å unngå sammenblanding av roller og sikre at nettvirksomheten drifter sitt selskap og tar sine beslutninger på et selvstendig grunnlag.

Energiloven § 4-7.(Krav om funksjonelt skille)

Personer i ledelsen i nettforetak kan ikke delta i ledelsen i foretak som driver annen virksomhet innenfor det integrerte foretaket.

Morselskap eller kontrollerende eier i det integrerte foretaket skal ikke gi instruksjoner til nettforetak om den daglige driften eller om avgjørelser vedrørende utbygging eller oppgradering av nettet. Dette er ikke til hinder for overordnet styring med nettforetakets økonomiske rammer.

Departementet kan gi dispensasjon fra hele eller deler av kravet til funksjonelt skille.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om funksjonelt skille og fastsette vilkår for konsesjon etter § 4-1 om forhold som nevnt i denne bestemmelsen.

Når denne bestemmelsen ble vedtatt kom Olje- og energidepartementet med en konkretisering som innebærer at konsernsjef tillates å være styreleder i nettselskapet forutsatt at morselskapet i konsernet ikke driver annen virksomhet, og forutsatt at konsernsjef ikke sitter i ledelsen/styret til andre virksomheter (datterselskap) i konsernet.

2 Energilovforskriften om krav til egenbemanning

Energilovforskriften inneholder krav til egenbemanning i nettselskapet. Tidligere hadde man Kompetanseforskriften. Den er nå fjernet og erstattet av denne bestemmelsen i energilovforskriften.

Det kan hevdes at denne bestemmelsen strengt tatt ikke har noe med nøytral opptreden å gjøre, men vi nevner den likevel her da den er viktig i eventuelle diskusjoner om hvorvidt kompetanse skal være ansatt i Elvia eller andre deler av konsernet.

Energilovforskriften § 3-6. Tilgang til personell

Nettselskap med inntektsramme skal til enhver tid ha tilgang til personell med kompetanse innenfor nettforvaltning, driftskontroll, tilstandskontroll og feilretting, behandling av henvendelser om tekniske forhold, samt nybygging og ombygging av elektriske anlegg. Det kreves tilstrekkelig egenbemanning til å lede virksomheten i enhver situasjon, vurdere hvilke tiltak som må iverksettes for å utføre oppgavene nevnt i første punktum, og til å følge opp innhold og utførelse dersom disse oppgavene er satt bort til andre.

Alle med konsesjon etter [energiloven § 3-1](#) for kraftproduksjon skal til enhver tid ha tilgang til personell med kompetanse til å ivareta ledelse, kontroll og praktisk drift.

Den som omfattes av første eller annet ledd skal til enhver tid kunne fremvise dokumentasjon for at kravene er oppfylt. Avtaler og beskrivelser av kontrollrutiner ved kjøp av tjenester skal fremlegges for Norges vassdrags- og energidirektorat eller departementet på forespørsel.

Kravene i første og annet ledd fritar ikke konsesjonæren fra forpliktelser gitt i eller i medhold av lov.

3 Forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM-forskriften) om utleie av overskuddskapasitet, krav til branding m.m

3.1 Krav i forhold til regnskapsføring

Krav til regnskapsmessig skille mellom monopolvirksomheten og øvrig virksomheten omtales i flere regelverk. Det omtales også kort i NEM-forskriften. Det stilles krav til at Elvia i sitt regnskap klart

skiller mellom nettvirksomhet og det som måtte foregå av aktivitet som ikke kan anses som monopolvirksomhet etter energiloven og tilhørende forskrifter.

NEM-forskriften § 4-4. Intern organisering og regnskap

Konsesjonæren plikter å føre regnskap i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Virksomheten skal deles opp i selvstendige virksomhetsområder med separate budsjetter og regnskaper (resultatoppstilling og balanse), og det skal gis separat regnskapsinformasjon om virksomhetsområdene. Regnskapene skal innleveres til Reguleringsmyndigheten for energi i samsvar med bestemmelsene i regnskapsloven om innlevering til sentralt regnskapsregister.

Direkte og indirekte interne overføringer av økonomiske midler mellom monopolvirksomhet og annen virksomhet som konsesjonæren driver, skal fremgå av regnskapene.

NEM-forskriften § 4-7, første ledd, Andre vilkår for omsetningskonsesjon

Det skal være en samfunnsøkonomisk riktig fordeling av felleskostnader ved etablering og drift av nettanlegg som også benyttes til annen virksomhet enn overføring av elektrisk energi.

3.2 Elvia skal ikke gi særlige fordeler til virksomheter i eget konsern

NEM-forskriften inneholder krav som både sier at nettselskapet ikke kan gi særlige fordeler, informasjon, data eller annet til andre virksomheter i eget konsern.

NEM-forskriften inneholder også krav som gjør morselskap og kontrollerende eier til pliktsubjekt ved at heller ikke de kan utføre handlinger/beslutninger eller lignende som bidrar til at Elvia gir særlige fordeler til konsernets øvrige virksomheter. Dette innebærer i praksis at også konsernet kan bli ilagt bøter direkte fra RME ved brudd på nøytralitetskrav.

NEM-forskriften § 4-14 Nøytral opptreden

Nettselskap skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende.

Et nettselskap innenfor et integrert foretak skal ikke ta beslutninger eller utføre handlinger som kan gi en særlig fordel til andre foretak innenfor gruppen, herunder gi tilgang til informasjon som andre aktører ikke har, og som kan utnyttes i markedet.

Foretak med omsetningskonsesjon og morselskap eller kontrollerende eier i integrert foretak, skal ikke forsøke å oppnå en særlig fordel fra det integrerte nettselskapet.

3.3 Samarbeid om felles driftssentral mellom nett og produksjon/fjernvarme

NEM-forskriften gir adgang til å samarbeide om felles driftssentral mellom nett og produksjon/fjernvarme under visse vilkår.

I utgangspunktet kan vi si at denne bestemmelsen ikke er relevant for Elvia fordi vi per i dag har en egen «ren» driftssentral for nettvirksomheten. Vi velger likevel å liste opp denne sammen med de andre kravene for informasjonens del.

NEM-forskriften § 4-15 Samarbeid om felles driftssentral

Nettselskap og foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet kan samarbeide om felles driftssentral og øvrig driftskontrollsystem.

Ved slikt samarbeid skal nettselskap ha ansvar for anskaffelse, utvikling og drift av driftskontrollsystemet og andre relevante informasjonssystem, samt tildeling av rettigheter i disse. Bare ansatte i nettselskap skal ha adgang til nettselskapets del av driftssentralen.

Ansatte i foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet kan ikke utføre driftssentraltjenester for nettselskap. Ansatte i nettselskap kan utføre driftssentraltjenester for foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet innenfor rammene i § 4-16 bokstav d.

I ekstraordinære situasjoner kan ansatte i foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet få adgang til nettselskaps del av driftssentralen og utføre driftssentraltjenester.

3.4 Utleie av kapasitet/ressurser fra Elvia til andre virksomheter

NEM-forskriften inneholder krav ved utleie av kapasitet/ressurser fra Elvia til andre deler av konsernet.

Nøytralitetsregelverket sier klart at nettselskapet skal være et eget selskap skilt fra all annen virksomhet i konsernet. Nettselskapet skal kun drive nettvirksomhet, og kan da ikke drive utstrakt utleie av ressurser til andre deler av konsernet og/eller eksternt, da dette vil innebære at vi driver med noe annet enn nettvirksomhet i Elvia. Vi kan altså leie ut overskuddskapasitet for en begrenset periode, men vi har ikke lov til å planlegge og/eller ansatte folk med den hensikt å skaffe oss overskuddskapasitet.

NEM-forskriften § 4-16 Salg av egen kapasitet

Nettselskap kan ikke selge eller leie ut egen kapasitet, unntatt i følgende tilfeller:

- a) Salg eller utleie av overskuddskapasitet i et begrenset omfang. Med overskuddskapasitet menes egen kapasitet som er anskaffet og opprettholdes for å dekke behov i foretakets egen nettdrift, men som ikke fullt ut kan benyttes for dette formålet. Nettselskap skal ikke bygge opp eller opprettholde egen kapasitet med formål om å selge eller leie denne ut.*
- b) Salg av fiberkapasitet engros. Nettselskap skal ikke bygge opp egen fiberkapasitet med formål å selge eller leie denne ut. Salg av fiberkapasitet skal skje på like og ikke-diskriminerende vilkår.*
- c) I ekstraordinære beredskapssituasjoner kan nettselskap bistå andre foretak. Nettselskapet skal kreve et rimelig vederlag for slike tjenester. Et nettselskap skal ikke bygge opp eller opprettholde egen beredskapskapasitet med formål å bistå andre.*
- d) Salg av driftssentraltjenester til kraftprodusenter og foretak som driver fjernvarmevirksomhet. Tillatte driftssentraltjenester etter denne bestemmelsen omfatter overvåking av anlegg, i tillegg til koordinerende og nødvendige tiltak for operativ drift av disse. Nettselskapet skal ikke ta kommersielle beslutninger på vegne av konkurranseutsatt virksomhet. Salg av driftssentraltjenester til kraftprodusenter eller foretak som driver fjernvarmevirksomhet skal skje*

på like og ikke-diskriminerende vilkår. Nettselskap kan selge driftssentraltjenester til andre nettselskap.

3.5 Personer i ledelsen i et nettselskap kan ikke delta i ledelsen i andre virksomheter i konsernet

NEM-forskriften har bestemmelser om ledelsens roller som ligner mye på energilovens krav til funksjonelle stiller. De som sitter i ledelsen i Elvia kan ikke samtidig sitte i ledelsen i andre virksomheter i konsernet.

NEM-forskriften § 4-17: Personer i ledelsen i et nettselskap

Styreleder, styremedlem, daglig leder eller andre ansatte med reell beslutningsmyndighet i et nettselskap som inngår i et integrert foretak, kan ikke delta i ledelsen i et foretak som driver annen virksomhet innenfor det integrerte foretaket. Daglig leder i et nettselskap kan ikke være daglig leder i dets morselskap eller kontrollerende eier.

Denne paragrafen gjelder ikke for nettselskap som har færre nettkunder enn grensen som følger av energiloven § 4-7.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for nettselskap med færre enn 10 000 kunder.

Dersom morselskapet driver annen virksomhet, vil kravet til funksjonelt skille gjelde fullt ut. Dersom morselskapet ikke driver annen virksomhet, vil det være anledning for eksempel til at konsernsjef også er styreleder for nettselskapet.

3.6 Krav til separat branding/merkevare for nettselskapet

NEM-forskriften stiller krav om et Elvia i sin kommunikasjon og markedsføring skal skille seg klart fra konsernet for øvrig, både mor og andre virksomheter. Elvia har derfor et eget navn, egen logo, egen nettside o.l. for å tydeliggjøre dette skillet.

Det stilles krav til at Elvia i sin kommunikasjon med kunder påstreber å tydeliggjøre at Elvia er nettselskap og for eksempel ikke selger/omsetter strøm.

NEM-forskriften § 4-18 Markedsføring og kommunikasjon

Nettselskap skal i sin markedsføring og kommunikasjon skille seg klart fra enhver kraftleverandør og fra foretak i det integrerte foretaket som nettselskapet er en del av. Blant annet skal nettselskapets foretaksnavn, andre forretningskjennetegn og varemerke utformes slik at nettselskapet skiller seg klart fra kraftleverandører og fra andre foretak i det integrerte foretaket.

Enhver kraftleverandør og andre foretak i det integrerte foretaket skal i sin markedsføring og kommunikasjon skille seg klart fra nettselskap. Blant annet skal foretaksnavn, andre forretningskjennetegn og varemerke utformes slik at foretaket skiller seg klart fra nettselskap.

Dersom et nettselskap og en kraftleverandør utenfor det integrerte foretaket ikke oppfyller kravene som nevnt i første og annet ledd, ligger plikten til å endre markedsføring og kommunikasjon det foretaket som sist har gjort registrering eller bruk av foretaksnavn, forretningskjennetegn, varemerke eller andre former for markedsføring og kommunikasjon.

I vurderingen etter første og annet ledd skal det legges vekt på hvorvidt det foreligger fare for forveksling eller en utnyttelse av nettselskapets anseelse. I tvilstilfeller kan Reguleringsmyndigheten for energi fatte vedtak om hvorvidt vilkårene i første og annet ledd er oppfylt, og hvem som er pliktsubjekt etter tredje ledd.

Reguleringsmyndigheten for energi kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra kravene i denne paragrafen.

4 Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff nr. 302 (Kontrollforskriften)

Kontrollforskriften inneholder i hovedsak bestemmelser rundt nøytralitet som er knyttet til økonomi/regnskapsføring/prising, men også krav til avtaler/prising etc. ved utleie/inneleie av ressurser mellom Elvia og andre enheter i konsernet.

4.1 Kryss-subsidiering er ikke tillatt

Kryss-subsidiering er det dersom vi i konsernet fører kostnader på nettvirksomheten (Elvia) som hører hjemme hos andre virksomheter i konsernet. Det vil medføre at nettleien til Elvias kunder blir høyere enn hva den skulle vært. Det er ikke tillatt, og regelverket inneholder derfor diverse krav for å forhindre kryss-subsidiering.

Kontrollforskriften § 2-8. Krysssubsidiering

Nettselskapet skal ikke belaste nettvirksomheten med kostnader som er knyttet til konkurranseutsatt virksomhet. Flytting av inntekter som knytter seg til nettvirksomheten over på konkurranseutsatte virksomhetsområder er ikke tillatt.

Overføring av midler, herunder finans- og realkapital som stilles til rådighet, fra nettselskaper til andre juridiske personer, skal skje til markedsvilkår.

Ved interne transaksjoner mellom nettvirksomheten og andre virksomhetsområder skal faktiske kostnader fordeles direkte på det virksomhetsområdet ytelsen er utført. Kostnadene skal fordeles forholdsmessig ut fra den reelle bruken av ressurser.

Ved utnyttelse av felles anleggsmidler mellom andre virksomhetsområder og nettvirksomheten skal kostnader, avskrivninger og balanseverdier fordeles forholdsmessig mellom virksomhetsområdene ut fra den reelle bruken av anleggsmidlene.

Interne transaksjoner mellom nettvirksomheten og øvrige virksomhetsområder skal kunne dokumenteres med skriftlige avtaler. Reguleringsmyndigheten for energi kan gi pålegg om at en bestemt metode for kostnadsberegning eller -fordeling skal benyttes.

Transaksjoner mellom nettselskapet og andre selskaper i samme konsern skal skje til markedsvilkår. Avtaler mellom selskaper i samme konsern skal foreligge skriftlig.

Enhver anskaffelse fra andre selskaper i samme konsern, hvor kostnadene ved anskaffelsen belastes nettvirksomheten, skal så langt som mulig være basert på konkurranse. Utvelgelse av kvalifiserte anbydere og tildeling av slike kontrakter skal skje på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Syvende ledd omfatter ikke anskaffelser av administrative tjenester og eiendomstjenester. Syvende ledd omfatter ikke kontrakter med en anslått verdi under 100 000 kroner ekskl. mva.

I det daglige er det flere av disse kravene som i hovedsak vil bli håndtert av divisjon Økonomi da de handler om hvordan vi regnskapsfører kostnader/inntekter i Elvia. Det som er mest relevant i denne bestemmelsen for resten av selskapet å være observant på er:

- Elvia skal ikke belastes kostnader som gjelder konsern og/eller andre virksomheter i konsernet.
- Alle kjøp fra Elvia skal i utgangspunktet skje i markedet hvor vår anskaffelse vil være konkurranseutsatt. Det er noen unntak fra dette kravet i de tilfeller det dreier seg om administrative fellestjenester. Ta kontakt med Nøytralitetsansvarlig dersom du er i tvil.
- Alle kjøp/salg/utleie/innleie mellom Elvia og konsern/andre selskap i konsernet skal ha en skriftlig avtale og avtalen skal prises etter markedsmessige vilkår.

4.2 Kostnadene i Elvia som ikke gjelder nettvirksomheten skal skilles ut på egne virksomhetsområder

Kontrollforskriften inneholder krav rundt regnskapsføring og krav til at kostnader Elvia måtte ha, som ikke gjelder nettvirksomheten, skal skilles ut på for eksempel øvrig virksomhet. Et eksempel på en slik kostnad kan være fellesføringer. Etter at reguleringen ble strammet inn ytterligere fra 2021 er det svært begrenset hva Elvia som nettselskap kan drive med av øvrig virksomhet.

Kontrollforskriften § 3-1. Virksomhetsområder

Rapporteringen skal gjøres på egne virksomhetsområder som skal inndeles i:

- kraftomsetning*
- kraftproduksjon*
- transmisjonsnett*
- regionalnett*
- distribusjonsnett*
- tele*
- øvrig virksomhet.*

Konsesjonæren skal skille konkurranseutsatte forretningsområder og nettvirksomhet i selvstendige virksomhetsområder med separate budsjetter og regnskaper. Konsesjonæren plikter å henføre inntekter og kostnader til virksomhetsområdene slik at driftsresultatet for virksomhetsområdene gir et mest mulig korrekt bilde av årets drift. Rapporteringen skal følge kalenderåret. Regnskapet skal avstemmes mot årsregnskapet per regnskapspost.

5 Forskrift om måling og avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapenes nøytralitet m.v. nr. 301 (MAF-forskriften)

MAF-forskriften har blant annet et eget kapittel som kun regulerer nøytralitet. Det er dog noen bestemmelser knyttet til fellesfakturering av strøm og nettleie som også berører nøytralitet slik at vi nevner også disse her.

5.1 Krav rundt gjennomfakturering/fellesfakturering berører også krav om nøytral opptreden

Bestemmelsene rundt fellesfakturering gjelder de vi ofte omtaler som «gjennomfakturering». Gjennomfakturering innebærer at nettselskapet sender nettleiefaktura til strømleverandører som fakturerer kundene felles for strøm og nettleie.

MAF-forskriften § 7-3. Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi

Ved felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter både de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester og de bestemmelser som gjelder fakturering av elektrisk energi.

Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for forbruker på sine internettsider. Nettselskapets betalingsinformasjon skal ikke være synlig på en slik nettleiefaktura. Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre tilsvarende tilgjengelig for forbruker i papirformat.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra [§ 7-2](#) første ledd bokstav c. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig for inneværende og foregående år, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

Kraftleverandører som gjennomfakturerer er unntatt fra [§ 8-3](#) slik at disse kraftleverandørene kan kreve papirfakturaavgift dersom det anses som nødvendig og i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lov.

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side. For kraftleverandør som gjennomfakturerer er det likevel tilstrekkelig at det tydelig fremgår av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi. Kontaktinformasjon til nettselskap skal også tydelig fremgå av fakturaen.

5.2 Nettselskapet skal opptre nøytralt ovenfor strømleverandører og når vi gir informasjon til våre kunder

Elvia skal opptre nøytralt ovenfor alle strømleverandører. Det innebærer blant annet at vi ikke kan markedsføre, anbefale, eller på annen måte påvirke kundens valg av strømleverandør. Elvia skal heller ikke gi enkelte strømleverandører informasjon, tilgang eller på annen måte konkurransefortrinn som andre strømleverandører ikke har.

MAF-forskriften § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere, herunder når det gjelder:

- a. informasjon om kraftleverandører og kraftmarkedet,*
- b. nyetablering av abonnement,*
- c. oversendelse av måleverdier,*
- d. valg av faktureringsrutiner,*

e. avregnings- og faktureringsplikt.

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at kraftleverandører eller andre tjenesteleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Nettselskapet kan ikke ha felles kunde- eller måleverdidatabaser med kraftleverandører. Ansatte i vertikalt integrerte virksomheter skal ikke ha tilgang til informasjon i Elhub på vegne av mer enn én type virksomhet.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til leverandørskifte, måling og avregning.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke kraftleverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

På forespørsel skal nettselskapet stille all pliktig informasjon etter dette kapitlet til disposisjon på et allment brukt elektronisk format, dersom informasjonen er lagret elektronisk.

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde, herunder hvilke kraftleverandører som har valgt felles fakturering. Ved leveringsstart for leveringspliktig kraftleveranse i medhold av [energiloven § 3-3](#) skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et brev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Reguleringsmyndigheten for energi. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Reguleringsmyndigheten for energi.

Sluttbrukere som mottar leveringspliktig kraftleveranse skal informeres om endringer i priser og leveringsvilkår senest tre uker før endringen finner sted.

Dersom nettselskapet tilbyr felles fakturering, skal dette gjøres på like og ikke-diskriminerende vilkår.

5.3 Krav til interne rutiner for nøytralitet, nøytralitetsansvarlig og nøytralitetsrapport

Regulator stiller i sitt regelverk krav til at Elvia skal ha interne rutiner for nøytral opptreden som beskriver hvilke krav og plikter som gjelder for de ansatte samt at det foretas opplæring ift. de krav/plikter som gjelder. Denne del 1 av Elvias nøytralitetsinstruks er en del av Elvias interne rutiner for nøytralitet hvor vi har samlet alle krav/plikter fra regelverket.

MAF-forskriften § 8-1a. Interne rutiner for nøytral opptreden

Nettselskap som er omfattet av krav til selskapsmessig skille etter [energiloven § 4-6](#), skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. I tillegg skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene.

Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

Regelverket og kravene rundt nøytralitetsrapport ble endret fra 2021 og kravene i rapporten er blitt mye mer omfattende enn tidligere.

MAF-forskriften § 8-1b. Nøytralitetsrapport

Nettselskap som er omfattet av krav til selskapsmessig skille etter energiloven § 4-6, skal offentliggjøre en årlig nøytralitetsrapport innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende:

- a) En beskrivelse av det integrerte foretakets struktur og hvilken konkurranseutsatt virksomhet som drives i tillegg til nettvirksomhet.*
- b) Beskrivelse av eierskap til nettselskapet og eventuelle eierandeler nettselskapet har i andre selskap.*
- c) Beskrivelse av type beslutninger hvor det er spesielt viktig å påse at krav til nøytral opptreden overholdes.*
- d) Beskrivelse av type informasjon som genereres eller mottas av nettselskapet og som kan utnyttes i markedet.*
- e) Oversikt over personer med flere roller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Beskrive mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.*
- f) Beskrivelse av nøytralitetsansvarlig sin uavhengighet.*
- g) Beskrivelse av nettselskapets opplæringsprogram, jf. § 8-1a.*
- h) Beskrivelse av behov, omfang og type salg av egen kapasitet, herunder overskuddskapasitet, fibertjenester, driftssentraltjenester og beredskapstjenester.*
- i) Dersom nettforetaket har felles driftssentral med integrert produsent eller fjernvarmeforetak, eller selger driftssentraltjenester, beskrive utfordringer og tiltak for å sikre nøytralitet.*
- j) Oversikt over utfordringer, tiltak og resultat i konkrete saker fra foregående år der nøytralitet er tema, herunder klage- og tilsynssaker.*
- k) De interne rutinene for nøytral opptreden skal fremgå av et vedlegg til årsrapporten.*

Det er Nøytralitetsansvarlig sin oppgave å sørge for at Elvia leverer en Nøytralitetsrapport i henhold til regelverket.

Del 2: Særskilte instruksjoner for nøytral opptreden

Regelverket for nøytralitet er oppsummert i Del 1 av Elvias Nøytralitetsinstruks.

På enkelte områder ser vi likevel behov for å ha særskilte instruksjoner som presiserer hvilke krav og plikter den enkelte har, samt bidrar til en ekstra synliggjøring av eventuelle fallgruver.

Områder hvor det finnes særskilte instruksjoner vil være oppdatert her i dette del 2 av Nøytralitetsinstruksen.

Per 10. oktober 2021 har Elvia følgende instruksjoner for nøytral opptreden:

- **Instruks for utleie av ressurser fra Elvia**
  - Denne instruksjonen skal benyttes i de tilfeller ansatte for en periode leies ut til morselskap eller konserninterne virksomheter.

TILGANG TIL INSTRUKSJONER OG SIGNERING/LAGRING

Henvend deg til Nøytralitetsansvarlig dersom du lurer på om du skal ta i bruk en av instruksjonene for nøytral opptreden.

Gjeldende instruksjoner finnes tilgjengelig via link fra vår intranett-side under «nøytralitet». Når de relevante parter har lest den aktuelle instruksjonen og signert denne, sendes til Nøytralitetsansvarlig som vil lagre denne på egen teams-kanal og mappe hos avdeling Rammevilkår.

Årsaken til at signerte instruksjoner skal sendes Nøytralitetsansvarlig er lovverket som stiller krav til at:

Nøytralitetsansvarlig har «tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptre nøytralt..[.].»